

ПУНКТОВИТЕ НА ЈУГОСЛО

Југословенската пропаганда остави длабоки траги во свеста на Македонците во Република Македонија.

Античко-македонската историја беше свесно за- поставувана за време на СФРЈ.

Пишува:

Александар ДОНСКИ

Во продолже- ние ќе напра- виме осврт и на југословенската пропаганда. Иако оваа пропаганда до- живеа целосен крах

(во смисла на идејата за вра- кање на југословенската др- жава таква каква што беше), сепак таа направи голема штета во етно-историската свест на Македонците, а последиците од ова (заради фактот што оваа пропаганда последна деј- ствуваше среде граѓаните на РМ), ги чувствуваме и денес. Главни идеолошки пунктови на оваа пропаганда беа:

- Дека Македонците се "јуж- нословенски народ". Ваквиот став дури мирисаше и на расизам, во смисла дека никаде во светот не постојат "чисти народи", но сепак тој афективно се пропагираше.

- Дека Македонците се "нај- младата нација во Европа". (Ваквата небулоза дури беше прифатена и од некои автори на драмски дела.)

- Дека денешните Маке- донци немаат никаква врска со античките Македонци, кои биле Хелени или слични со Хелените. (За ова ќе пишуваме во продолжението.)

- Дека само "комунистите" и другите "здрави леви сили" имале правилен однос кон постоењето на македонската нација, а сите други тоа го негирале. Во ваквата артику- лација свесно беа криени ма- кедонските национални проја- ви кај припадниците на т.н.

"Македонска десница" и кај некои од врховистите (иако такви појави постоеле и тоа во изобилство). Цел беше тие да се омаловажат, а да се глорифицира само т.н. "левица" (секако заради дневно-поли- тичките потреби на владејач- ките македонски југо-кому- нисти). Но, ова предизвика со- сема спротивен ефект. Сега, кога комунизмот доживеа гло- бален крах и кога самото спомнување на овој термин предизвикува гнасење во слободниот демократски свет, кај нас некои реакционерни исто- ричари и публицисти и ната- му папагалски ја повторуваат лагата дека "само комунистите имале правилен однос кон

постоењето на македонската нација", без да помислат дека со ваквите небулози тие им служат токму на антимакедонските шовинисти, кои го тврдат сосема истото (кажано само со други зборови), а тоа е дека наводно "комунистите ја измислиле македонската нација".

НЕПРАВИЛЕН ОДНОС

Што се однесува до одно- сот кон античката историја, факт е дека за време на соци- јалистичкото југословенско едноумие историјата на ан- тичка Македонија кај нас бе- ше тенденциозно запоставу- вана и ова е толку добро поз- нато што мислам дека нема потреба да се приложуваат којзнае какви докази. Сепак, заради илустрација, ќе спо- неме некои од нив.

Во книгата "Историја на ма- кедонскиот народ" (Скопје, 1988 година), која на 375 стра- ници претендира да ја при- каже историјата на Македо- нија и на Македонците уште од најстарите времиња, за ис- торијата на античка Македо- нија се посветени само 10 (десет) страници! Тоа значи дека авторите на оваа книга, на историјата на античка Маке- донија ѝ посветиле само око-

за македонската самобитност уште од најраните времиња), не е претставен ниту еден до- кумент поврзан со славната историја на античка Македо- нија.

Во "Историја на македон- скиот народ" (Скопје, 1969 го- дина) во сите три обемни то- ма, за историјата на античка Македонија се посветени са- мо 15 страници (од 33 до 47 страници во првиот том).

Уште подрастична е сос- тојбата во едицијата "Доку- менти за борбата на македон- скиот народ за самостојност и за национална држава" (Скоп- је, 1981 година). Во двата тома од оваа едиција не е објавен ниту еден документ за антич- ките Македонци.

Ист е случајот со уште цела низа други изданија од пое- динечни или колективни ав- тори, кои претендираат да го опфатат целокупниот истори- јат на Македонија и на маке- донската нација. И во нив ед- вај дали има по нешто напи- шано за грамадната историја и слава на античка Македо- нија.

За сè ова постоеја неколку причини. Една од нив беше од дневно-политички карактер. Суштината на оваа причина лежи во фактот што за време на СФРЈ (ФНРЈ) сите народи во таа држава требаше да имаат "заедничко" (јужнословенско) потекло, што беше еден од предусловите за што подол-

ВЕНСКАТА ПРОПАГАНДА

готрајно егзистирање на таа држава (која всушност и во своето име го содржеше јужнословенството).

ВЛИЈАНИЈА И РЕФЛЕКСИИ

Втората причина за запоставувањето на историјата на античките Македонци за време на едноумието беше поврзана со индиректното влијание на грчката пропаганда, чии рефлексии се чувствуваа, не само во светот, туку и во нашата средина. За да го објасниме ова, ќе укажеме на неколку моменти, кои придонесоа за ваквата состојба.

Дали и колку некој народ ќе ја форсира пред светот сопствената историја, најмногу зависи од тоа дали тој народ има (или нема) сопствена држава. Колку ли само посебни народи постојат денес во светот, за кои едвај дали некој има слушнато само поради тоа што немаат сопствена држава, туку живеат во (условно кажано) "туѓи" држави? Да ја земеме, на пример, Кина (иако вакви примери во светот има многу). Ако ги прашате мнозинството луѓе во светот кој народ живее во Кина, сигурно дека многумина ќе ви одговорат дека во Кина живеат Кинези. Но, тоа воопшто не е точно. Во Кина (покрај Кинезите) живеат и милиони припадници на народи со

сопствени култури, кои не се Кинези и кои не зборуваат кинески. Сепак, поради фактот што овие народи (условно кажано) немаат сопствени држави, туку живеат во државата на Кинезите, едвај дали некој има слушнато за нив. Доколку некој од овие народи добие сопствена држава, дури тогаш тој народ ќе се здобие со вистински услови да почне да ја презентира и да ја форсира сопствената историја, култура и идентитет пред меѓународната јавност. Ист е случајот и кога се во прашање Македонците и соседите. Грците, Бугарите и Србите уште во XIX век успеаја да создадат свои држави. Тоа значи дека тие со десетици децении се пред нас во смисла на организирано државно презентирање на сопствениот идентитет и на сопственото видување на историјата пред светот. Во контекст на ова, кога зборуваме за сликата која постои (или постоела) во светот, во врска со карактерот на античките Македонци, грчката пропаганда има постигнато одредени резултати само поради тоа што речиси цели 170 години Грците се пред Македонците во непреченото форсирање на својата државна историографија и пропаганда. Имено, Грците ја формираа својата држава на почетокот на XIX

век, а Македонците ја обновија својата, како сосема независна држава, дури во 1991 година (и тоа само на дел од македонската етничка територија). Ова значи дека речиси цели 170 години Грците континуирано, организирано и систематски го убедуваат светот дека Македонците не постојат како посебна нација и дека древната македонска култура била "грчка". Во недостиг на други релевантни информации, сакала или не, меѓународната јавност не само што во голема мера ги прифати овие грчки "вистини", туку (во недостиг на други) нив и ги валоризира. Иако Грците еднострано ја прикажуваа својата "вистина", поради недостиг на други организирано и систематски пласирани информации, тие се здобија со свои поддржувачи во светот. Освен тоа, нивната држава зајакна за овие 170 години, што значи дека и денес Грците се во далеку подобра материјална положба за натамошно ширење на својата пропаганда пред светот. Секако дека е ист случајот и со бугарската пропаганда, како и со српската (во времето кога официјална Србија не ја признаваше македонската нација, време кое е веќе зад нас).

Ваквата состојба (во однос на карактерот на античките

Македонци) беше присутна и за време на СФРЈ (ФНРЈ). Практично, во време на едноумието, влијанието и рефлексииите на грчката долговремена и систематска државна пропаганда најде свој сојузник во југословенскиот дневно-политички и државно форсиран панславизам, што резултираше со поразително потценувачкиот однос кон изучувањето на историјата на античките Македонци во тогашна СРМ (НРМ). И југословенските комунисти и грчките пропагандисти (секој поради сопствени причини), слободно ќе кажеме, дека се плашеа денешните Македонци да не "пронајдат" некоја врска со античките Македонци, со што ќе беа загрозувани нивните интереси. Поради тоа, во историската наука на СРМ (НРМ) беше форсирано исклучително словенството (со акцентирање дека Словените се заткарпатско племе и дека ние сме нивни потомци), а античката македонска историја мазохистички беше запоставувана, погрешно презентирана, дури и прикривана.

(продолжува)

